

Кыргызстандагы Жахабанын күбөлөрүнүн диний борборунун башкаруу комитетинин төрагасы Алымбек Бекманов, CABAR.asia аналитикалык порталына берген маегинде алгачкы Жахабанын күбөлөрү өлкөгө качан келгендиги, ошондой эле алардын калк жана бийлик менен өз ара аракеттешүүлөрү туурасында айтып берди.

Подпишитесь на наш канал в [Telegram!](#)

[English](#) [На русском](#)

CABAR.asia: Кыргызстанга эң алгачкы Жахабанын күбөлөрү качан келген? Алардын пайда болушу менен жайылышынын тарыхы жөнүндө айтып берсеңиз?

Алымбек Бекманов: Кыргызстанда «Жахабанын күбөлөрүнүн» болжол менен 60 жылдык тарыхы бар. 1956-жылы бул жерде үгүттөө иш-аракеттери жүргүзүлө баштаган. Алгачкы жарчы Кыргызстандын түндүгүндөгү Талас жергесинде туулган Эмил Янцен аттуу киши болгон. Чындыкты ал 1949-жылы эле Россиянын түзөтүүчү эмгек лагерине барганда уккан.

Кийин мекенине кайтып келип, Сокулук айылына жакын жерде жашап калат. Ошол

жерде 1958-жылы Жахабанын күбөлөрүнүн алгачкы жыйналышы пайда болгон. Жыйналыш - жалпы жолугушууларга келген Кудайга кызмат кылган адамдардын тобу.

Советтер Союзу кулагандан кийин, 1993-жылы расмий юридикалык статуска ээ болдук. Ал эми 2004-жылдан тартып, филиалыбыз иштеп келет. 1974-жылы алгачкы кыргыз улутундагы жаран Жахабанын күбөсү болгондугу кызык.

«Иегова күбөлөрүнүн» Бишкектеги филиалы.

Кыргызстанда Жахабанын күбөлөрүнүн жалпы этникалык курамы кандай?

Биздин арабызда өзбек, орус, кыргыз, корей, дунган, уйгур улуттарынын өкүлдөрү бар. Албетте, Кудайдын падышалыгы жөнүндөгү кабар алгач орус тилине айтылган, ошол себептүү орус тилдүү Жахабанын күбөлөрүнүн саны жогору болгон.

Бирок, 90-жылдары көптөгөн кыргыздар Ыйык Китепти окуй баштаган. Ал эми басылмалар кыргыз тилинде чыга баштаганда, алардын саны андан да көбөйдү. Азыр орустарга караганда кыргыздар басымдуулук кылат. Себеби, Союз тарагандан кийин жана Кыргызстанда болуп өткөн төңкөрүштөрдөн улам, көп сандагы орустар өлкөдөн кетип калышкан.

Бирок, биз үчүн кыргыздардын же кайсы бир башка улуттун көп болушу маанилүү эмес. Биз буга кийлигишпейбиз. Алар өздөрүнүн чечиминин негизинде Жахабанын күбөсү болуп, Кудай жөнүндөгү чындыкты үйрөнүшөт.

Мен Ыйык Китепти Жахабанын күбөлөрү менен аскерден келген соң, 1992-жылы окуй

баштадым. Кийинчерээк досторум, анан бир туугандарым – 3 агам, 1 иним, 2 эжем, андан соң ата-энем кошулду. Менин үй-бүлөм чоң жана дээрлик баары Жахабанын күбөлөрү.

Буга чейин өзүбүздү башкалар сыяктуу эле мусулман деп эсептечүбүз. Советтер Союзунун учурунда мектепте бизди атеизмге окутушкан, кудай тууралуу эч нерсе деле билчү эмеспиз. Ал эми кудайга ишенгендерге башкача көз караш менен мамиле кылышкан.

Менде бала кезимде эле «Адамдар эмне үчүн өлөт?» деген суроо жаралып, чоң ойгуча ага эч кимден жооп ала алган эмесмин.

Аскердик кызмат өтөгөнү кетип, Союз тарагандан кийин 1992-жылы демобилизацияландым. Индустриалдык техникумда үчүнчү курста окуп жатканымда, китепканага кирип, кудай жөнүндө айтып берип жаткан аялды көрдүм. Топко жакындап барып, аларга кошулуп калдым. Ошондо «Адамдар эмне үчүн өлөт?» деген суроомду бердим. Алар адамдар эмнеге өлө турганы, каякка барарыбыз, эмне үчүн карый турганыбыз тууралуу айтып беришти. Көрсө, бул суроолорго жооптор Ыйык Китепте жазылган экен. Ошондой эле Ыйык Китепте адам баласы белгилүү бир убакыт кыйналып, андан соң өлүш үчүн эмес, түбөлүк жашоо үчүн жаралгандыгы да айтылат.

Жахабанын күбөлөрүнүн диний ишениминин христиан дининин башка агымдарынан принциптүү өзгөчөлүгү эмнеде? Билишимче, аскерде кызмат өтөө, кан куюу ж.б. аракеттерге катуу тыюу салынган.

Жахабаны күбөлөрү Ыйык Жазуунунун эрежелерин катуу сакташат. Ал эми Ыйык Жазууда, мисалы үчүн бейиштин жери жөнүндө эмне деп жазылган? Бейиш асманда же жер астында эмес, бир гана жер жүзүндө болот.

Өлгөндөн кийин адам баласынын жашоосу жок. Ал топуракка айланат. Ыйык Китептин эч бир жеринде адамдын андан ары кайсы бир жерде жашоосун уланта тургандыгы тууралуу эч нерсе жазылган эмес. Башка диндерде болсо, бейиш асманда же дагы башка жерде экендиги айтылат. Негизги өзгөчөлүктөрүнүн бири ушул.

Ыйык Китепте чыныгы бир гана Кудай бар экендиги жазылат жана анын аты Жахаба деп 7 миңден көп жолу кайталанат. Бул – Жахабанын күбөсү болгонумдун экинчи бир себеби.

Кудай жер жүзүн куткарсын деп, өзүнүн уулун жиберген. Кудай менен Иса Пайгамбардын бирдей абалда экендиги эч бир жерде жазылган эмес. Дагы бир айырмачылыгы мына ушунда.

Жахабанын күбөлөрү аскерде кызмат өтөөгө тыюу салбайт. Адам аны өзү чечет. Бирок, Ыйык Китепте «Жакыныңды өлтүрбө» деп айтылат. Ал эми биздин жакындарыбыз – бардык адамдар. Аскерде болсо, өлтүргөндү үйрөтүшөт да, туурабы? Ушул себептен улам, Биринчи жана Экинчи дүйнөлүк согуштардын учурунда Жахабанын күбөлөрү башкаларды өлтүрбөө максатында түрмөлөрдө, концлагерлерде отурушкан.

Ошентсе да, Жахабанын күбөлөрү альтернативдик жана жашылдандыруу же бир жерге барып жардам берүү сыяктуу жарандык кызматтарга баруудан баш тартпайт.

Кан куюу маселесине келе турган болсок, бул дагы Ыйык Китептин мыйзамы. Китепте «Кан – адамдын жашоосу сыяктуу ыйык нерсе, канды тамакка кошпо, колдонбо» деп айтылат. Бул эреже сөзсүз сакталышы керек. Экинчиси – кан куюуга байланыштуу көптөгөн адамдар гепатит, СПИД сыяктуу коркунучтуу ооруларды жугузуп келген жана бүгүнкү күндө да уланууда.

* Республикалык кан борборунун берген маалыматы боюнча, донорлор тарабынан берилген кан, ал аркылуу жуга турган бруцеллез, безгек, сифилис, гепатит, СПИД сыяктуу оорулардын кылдат текшерүүсүнөн өтөт.

«Жахабанын күбөлөрүнүн» Бишкек шаарындагы филиалынын аянты 1,5 га түзөт. Бул жерде административдик имараттар, спорт аянтчасы, ошондой эле филиалда кызмат өтөгөн бейтелдиктер үчүн турак-жайлар жайгашкан. Булардын баары акысыз берилет.

Мындан тышкары, биз бийликке баш иебиз, бирок шайлоого катышпайбыз. Себеби, Кудайдын падышалыгы менен анын башкаруусу жөнүндө кабар таратабыз. Кудай өзүнүн уулу Иса Машаякты (Иса Пайгамбар) падыша кылып дайындаган. Башкача айтканда, биздин падышабыз, өкүмдарыбыз бар, ал эми учурдагы бийлик убактылуу ордун гана ээлеп турат. Болбосо, башаламандык келип чыкмак.

Иса Пайгамбар дагы саясатка аралашкан эмес, шайлоого катышкан эмес. Биз да анын жолун жолдойбуз. Бирок, бийликти танбайбыз. Биздеги бейтараптуулукту катуу сактоо эрежеси мына ушунда.

Биз, Жахабанын күбөлөрү бийликти сыйлайбыз, ал тургай алар үчүн тиленебиз. Талап кылынган бардык нерсени аткарабыз: салыктарды төлөп турабыз, мамлекеттин мыйзамдары менен жашайбыз. Салыктарды төлөбөгөн Жахабанын күбөлөрүнө карата тийиштүү чаралар көрүлүп, иликтөө жүргүзүлүшү керек. Кудайдын мыйзамдарына каршы келбеген мыйзамды бузган адам Жахабанын күбөсү боло албайт.

Бирок, эгер бийлик «колун курап ал да, бирөөнү өлтүр» дей турган болсо, анда бул Кудайдын эркине каршы келет. Биз мамлекеттин мыйзамына караганда, Кудайдын мыйзамына көбүрөөк баш иебиз.

Жахабанын күбөлөрүнө карата башкача бир мамиле калыптанып калган.

Уюмулар кандай көйгөйлөргө дуушар болот?

Биз бейтараптыкты абдан катуу сактайбыз. Саясатка аралашпайбыз, демонстрация ж.б. чыкпайбыз. Ошондуктан, бейтараптыкка байланыштуу көйгөйлөр чыгып калат. Биз шайлоого катышпайбыз да. Бирок, бул эч кандай көйгөй жаратпашы керек. Анткени, ар бир адамдын бирөөнү шайлоого же баш тартууга укугу бар.

Экинчи бир көйгөй катары, башка кишилердин түшүнбөстүк менен мамиле кылуусу эсептелет. Бирөөнүн эле өмүр бою бир динди тутуп келип, христиан, баптист же дагы бирөө болуп калгандыгын башкалар түшүнбөйт. Албетте, ушундан улам ар кандай жаңылыш пикирлер келип чыгат.

Бул маселе өзгөчө айыл жергесинде актуалдуу. Айылдаштары түшүнбөй, кандайдыр бир кысым көрсөтө башташат. Бир нече жыл мурун Токтогулда бир окуя болгон. Биз чогулуп жүргөн залды өрттөп салышкан. Соттошуп, акырында чечишип алдык. Азыр Токтогулда бизге жакшы мамиле кылышат, кандайдыр бир секта эмес, дүйнөлүк уюм экенибизди билип калышты.

Бирок, кайда болсо да бардык эле диндердин белгилүү бир кыйынчылыктарга учураарын билесиз да.

Жахабаны күбөлөрүнүн жолун жолдоочулар өз жерлеринде кандай көйгөйлөргө кабылышат? Сиздердин коомуңуздардын мүчөлөрүнө жана жалпы эле уюмуңарга Кыргызстан калкынын мамилеси кандай?

Алгачкы кылымдарда, Иса Пайгамбардын учурунда эле христиандарга карата мамиле начар болгон. Негизинен бардык эле диндердин өкүлдөрү башка динге өтүп кеткендерди жактырбаса керек. Кыргызстанда деле дал ошондой.

Бирок дин мурас катары эсептелбеш керек. Мисалы үчүн, эгер мен Римде төрөлсөм, анда автоматтык түрдө католик болом, Индияда төрөлсөм – индуист, ал эми Араб өлкөлөрүндө болсо – мусулман болом. Дин – бул мурас эмес. Дин – бул сыйынуу формасы. Адам баласы аң сезимдүү абалда динге келип, жеке тандоо укугуна ээ болушу керек.

Бизде түшүнбөстүктөн улам келип чыккан көп окуялар болгон. Ал тургай кээде укук коргоо органдары тарабынан ырайымсыз мамилеге кабылган учурлар болгон. Бирок азыр бизде юридикалык бөлүм иштейт жана мындай көрүнүштөргө көз жумбайбыз. Тийиштүү учурларда сотко берип, көп жолу сотту утуп чыкканбыз.

Кээ бир Жахабанын күбөлөрүнө кол көтөргөн окуялар да болгон. Бул маселелер да сот аркылуу каралып чыккан. Бирок, булардын баары мурда болгон нерселер. Акыркы жылдары бийлик да, укук коргоо органдары да Жахабанын күбөлөрү ким экендигин түшүнүп, билип калышты. Биздин уюм кандайдыр бир жабык секта эмес, ачык уюм экендиги көпчүлүккө белгилүү болду. Бийлик, укук коргоо органдары менен жакшы байланышыбыз бар, дайыма келешип турабыз, адабияттарыбыз Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссиянын экспертизасынан өтөт.

Уюмда котормо бөлүмү өзгөчө роль ойнойт. Бардык тексттер жергиликтүү тилге которулган соң, Германияга жиберилет. Ал жерден Жахабанын күбөлөрүнүн китептери менен брошюралары басылып чыгарылат.

Өткөн жылы Ошто, 7-мартта болсо Жалал-Абадда филиалдарыбыз ачылды. Бул болсо, бийлик биздин эч кандай коркунуч туудурбай турганыбызды түшүнө баштады дегенди билдирет.

Дин тутуу эркиндиги жөнүндө мыйзамга киргизилген оңдоолорго ылайык, Кыргызстанда көчөдө жана башка коомдук жайларда динге үгүттөө иш-аракетин жүргүзүүгө тыюу салынган. Көчөдө үгүттөө - коомулардын багыттарынын бири болчу. Эми бул иш-аракет кандайча жүргүзүлүп жатат? Мындай өзгөртүү коомулардын Кыргыз Республикасында жайылуу

динамикасына таасирин тийгиздиби?

2009-жылы диний китептер менен материалдарды коомдук жайларда жана үйдөн-үйгө таратууга тыюу салуу жөнүндө мыйзам кабыл алынган. Бирок, диний ишеними тууралуу маалымат берүүгө тыюу салынган эмес.

Прозелитизмге тыюу салуу - абдан татаал түшүнүк. Башкаларга диний ишеними тууралуу айтып бербесе, эл менен байланыш түзүүгө мүмкүн болбойт да. Эң негизги ишмердүүлүгүбүз - элге Кудай, Кудайдын падышалыгы тууралуу айтып берүү. Ошентсе да, биз мыйзамга баш ийген жарандарбыз. Үйлөрдү кыдырып же коомдук жайларда адабияттарды таратпайбыз, биз тек гана диний ишенимибиз тууралуу бөлүшөбүз. Ал эми кимде ким китептерди алгысы келсе, бизге келип, атайын караштырылган жерлерден алып кетишет.

Картада Кыргызстандын Жахабанын күбөлөрүнүн жолун жолдоочулары жашаган калктуу жерлери көрсөтүлгөн.

Тыюу салуулар бизге олуттуу таасирин тийгизди деп айта албайм. Жахабанын күбөлөрүнүн көбү Кыргызстандан башка өлкөлөргө кетип калгандыгына карабастан, коомубуздун жактоочуларынын саны өсүүдө. Бүгүнкү күндө 5 миңден ашуун ишенимдештерибиз бар, ал эми кызыккандардын саны 10 миңден ашык.

Силер көргөндөй эле, Жахабанын күбөлөрүнүн саны өсүүдө. Биз болсо, маанилүү бир айырмачылыкты байкаган деле жокпуз. Себеби, азыр бизде сайт ачылган. Ал жердеги маалымат 973 тилде чыгат. Алардын ичинде кыргыз тили да бар. Учурда дүйнө жүзү өзгөрүп, бардык нерсе технологияга өтүп жатат.

Уюмулардын ММК, коомдук мекемелер менен байланышынын жоктугу жана жабык болуусунун себеби эмне менен түшүндүрүлөт?

Биз мамлекеттик органдар катары, Юстиция министрлиги, Дин иштери боюнча мамлекеттик комиссия, ал тургай Президенттик аппарат жана башка чет өлкөлүк уюмдар менен тез-тез байланышып турабыз. Бирок, мисалы, Конфессиялар аралык көпөшкө биз барбайбыз. Себеби, элдер биригип, бир маселени чечүүгө аракет кылышат. Ал эми бардык нерсени Кудай чече тургандыгын билип туруп, биз андай иш-чараларга катышпайбыз.

Ыйык Жазууда дин менен мамлекет бири-биринен алыс болуусу керек экендиги айтылат. Алардын биригиши - Кудайдын мыйзамын бузуу деп эсептелет. Биз болсо бул маселе боюнча бейтараптыкты катуу сактагандыктан, көп кишилер бизди жабык уюм деп ойлошот.

Бирок, бул - биз таптакыр байланышка барбайбыз деген маанини билдирбейт. Кандайдыр бир маселе келип чыкканда, өз оюбузду билдиребиз. Ал эми саясат менен мамлекеттин иштерине кийлигишпегендиктен, эч кандай кыйноо болбойт. Керек болгон учурда дайыма өз пикирибизди жана бизди тынчсыздандырган нерселерди сөзсүз айтабыз. Ал эми эмне жана кандай кылыш керек экендиги тууралуу сунуштарды айтпайбыз. Муну эч качан жасаган эмеспиз жана келечекте да жасабайбыз.

Биз башка диндердин өкүлдөрүн, жолун жолдоочуларын сыйлайбыз. Себеби, алар да адамдар, биздин кошуларыбыз. Алар демократиялык республикада жашашат жана баптист же католик болобу - ал өз иши. Өздөрү чечим кабыл алууга укуктуу. Биз болсо ар дайым башкалардын чечимин сыйлайбыз жана мындай же тигиндей туура деп талашпайбыз.

Жахабанын күбөлөрүнүн жыйындары өтө турган зал.

Жахабанын күбөлөрүнүн уюму эмненин эсебинен жан сактайт? Кайрымдуулук каражаттарынын эле эсебиненби же кандайдыр бир коммерциялык багыттары барбы?

Бизди уюм коммерциялык эмес жана толугу менен ыктыярдуу тартуулардын эсебинен каржыланат. Бардык жерлерде тартуулар үчүн кутучаларыбыз бар. Ошентсе да, мындай имараттарды куруу үчүн кутулардан топтолгон каражаттар жетишсиз экендиги баарыбызга маалым эмеспи.

Биз бүткүл дүйнөлүк уюм болгондуктан, учурда 240тан ашуун мамлекетте ишмердүүлүк жүргүзөбүз. Ошол мамлекеттерден, мисалы, Жапония же Америкадагы Кудайга ишенген жарандардын тартууларынын эсебинен биздин кем-карчтарыбыз жабылат. Анткени, өзүбүздө топтолгон кайрымдуулук каражаттар техникалык тейлөө менен коммуналдык кызматтарга гана жетип калуусу мүмкүн.

Дүйнө жүзү боюнча жалпысынан 8,5 миллиондон ашык Жахабанын күбөлөрү бар. Ошолордун ар бири бир гана доллардан кайрымдуулук кылса, канча деген сумма топтолот? Ал эми турмуштук абалы жакшы өкүлдөрүбүз 100 доллардан да беришет. Чогулган каражаттар туура жана так бөлүштүрүлөт. Себеби, бизде эч ким уурдабайт, эч ким алдабайт, тескерисинче, кайрымдуулук жасашат. Бул акчалар жаратылыш кырсыктары болуп жаткан аймактарга жардам берүүгө да жетет. Биздин коомдун өкүлдөрүнө, ал тургай алардын кошуларына да турак-жай куруу үчүн жардам бере

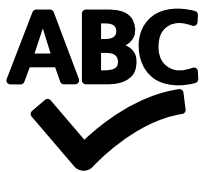
алабыз.

Бизде филиалда кызмат кылган Бейтелдиктер, ошондой эле дүйнө жүзүн кыдырып кызматта жүргөн миссионерлер бар. Булардан тышкары, кызмат кылган, чогулуштарга катышкан, туура жол көрсөткөн кыдыруучу көзөмөлчүлөрүбүз да бар. Алар өз ыктыяры менен кызмат кылгандар жана аткарган иштери үчүн эч кандай маяна алышпайт, чыгымдары үчүн материалдык жөлөк пул берилбейт.

Мисалы, Бейтелдиктер айлык акы талап кылышпайт, бирок күн көрүү үчүн акча керек. Ошондуктан, муктаждыктарга деп бир аз жөлөк пул берилет. Уюмубуз муну камсыз кылат. Бирок, бул айлык акы эмес, жөн гана жашоо үчүн зарыл болгон каражат минимумунун деңгээлиндеги азыраак акча.

Турмуш шарты жакшы болгон ыктыярдуулар да бар. Мындай адамдар эч кандай акысыз эле жардам беришет. Көпчүлүгү ушундай кылышат. Эч кандай акча сурабастан, жөн гана жол киресин төлөп берүүнү өтүнгөн ыктыярдууларыбыз да бар. Бул болсо, бирөөнү жалдап, ага маяна төлөп берүүгө караганда кыйла арзан экендиги талашсыз. Болбосо, коммерциялык эмес, алгачкы кылымдардан тартып, ушул күнгө чейин кайрымдуулуктан түшкөн каражаттардын эсебинен жашап келген диний уюм болгондуктан, акча каражаты эч нерсеге жетпейт болчу.

Бул макала IWPRдын «Борбордук Азиядагы туруктуулукка ачык баарлашуу аркылуу» долбоорунун алкагында жарыкка чыкты.

Если вы нашли ошибку, пожалуйста, выделите фрагмент текста и нажмите *Ctrl+Enter*.